

Diagnosi de l'estat de conservació del fartet (*Aphanius iberus*) al Baix Ter i propostes de mesures per la seva gestió

Toni Gifreu Font - Xavier Amargant Cumbriu
Universitat de Girona 2010

Introducció

Aquest treball s'ha elaborat amb l'objectiu de vetllar per la conservació de la població de fartet a la Pletera (Baix Ter) espècie autòctona i endèmica del mediterrani i en clara regressió a Catalunya. Per aquest fet gaudeix de diferents status de protecció, per garantir-ne la seva supervivència.

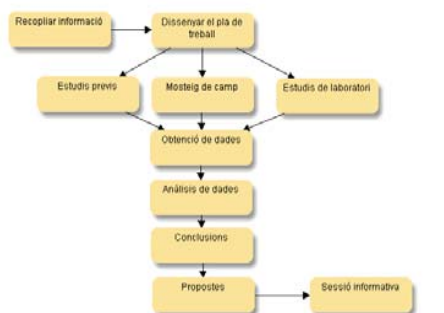
Fig. 1. Imatge d'una de les basses de la Pletera durant un període d'inundació

Situació geogràfica

L'àrea d'estudi es localitza la Pletera, concretament a la bassa Fra Ramon, i a les tres llacunes creades artificialment, situades a l'Estartit, dins el municipi de Torroella de Montgrí (Baix Empordà, NE de la Península Ibèrica).

Metodologia

Tècniques de captura

Fig. 2.3.4. Trampes utilitzades per portar a terme l'estudi, barbol de malla petita, xarxa de pescador i trampes d'ampolla.

L'espècie en perill: el fartet

El fartet (*Aphanius iberus*) és un peix que és distribuït pel litoral mediterrani fins a l'atlàntic, des dels aiguamolls de L'Empordà a les maresmes del Guadalquivir.

A Catalunya, es troba als aiguamolls de l'Empordà, a la desembocadura del Ter, al delta del Llobregat i en alguns indrets de la Costa Daurada i al delta de l'Ebre, on actualment viu la població més nombrosa.

És un peix de mida petita, que no sol mesurar més de 45 mm de longitud. El cos, és curt i rabassut, recobert d'escates cicloïdes. Les aletes són arrodonides, sobretot la caudal, les aletes dorsal i anal s'insereixen cap a la meitat del cos. El cap és relativament gros, i la boca petita, protractil i orientada cap a dalt.

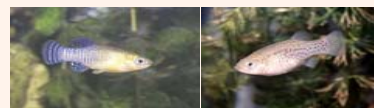

Fig.5.6. Mascle i femella de fartet

Pel que fa a l'estat de conservació, segons la **Llista Vermella d'espècies amenaçades de la UICN**, es troba l'espècie catalogada en perill, amb un alt risc d'extinció en estat silvestre en un futur proper.

El perill: La pèrdua de l'hàbitat i la interacció amb la gambúsia

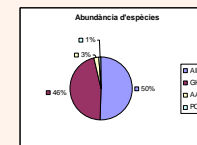
El principal problema de conservació del fartet és la pèrdua i el deteriorament del seu hàbitat. No obstant, la **interacció negativa amb la gambúsia**, un petit peix d'origen nord-americà molt agressiu, que viu juntament amb el fartet, va desplaçant-lo del seu hàbitat.

La gambúsia també s'alimenta dels ous dipositats pels fartets, i per tant fan que la reproducció d'aquest (l'autòcton) sigui molt difícil de produir-se.

Resultats

Captures totals

Comparativa de les 4 espècies més capturades (Aib: fartet *Aphanius iberus*; Gho: gambúsia *Gambusia holbrooki*; Aan: *Anguilla anguilla*; Pcr: pomatochistus)

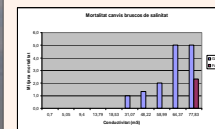
La distribució d'aquestes espècies a les basses no és igual, mentre que el fartet predomina a les bases 2 i la Fra Ramon, la gambúsia ho fa a la 1 i la 3.

Hàbitat

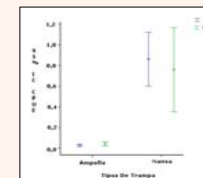
El fartet prefereix les zones amb vegetació (Ruppia), ja que aquesta li dona protecció.

Experiment: canvis sobtats de la conductivitat al medi

Els resultats ens mostren que el fartet s'adapta molt bé a canvis de conductivitats sobtats, només en el cas d'una concentració molt més elevada que la del mar no sobreviuen.

Comparació de mètodes

La tècnica que captura més ha estat la nansa. (Capturen més i amb un rang de mides més ampli). Per contrapartida, els individus més joves es poden escapar per l'entremat de la red.

Propostes de gestió

Aquest estudi ens demostra que aquest manté una població estable al Baix Ter.

El fartet no és abundant de la mateixa manera a totes les basses, predomina a la 2 i 4, mentre que la gambúsia a la 1 i la 3.

La vegetació és un element clau per la protecció del fartet, ja que aquesta li dona protecció.

Els canvis de salinitat que es produeixen per causes naturals (levantades) afavoreixen al fartet, ja que aquest s'adapta millor que no pas la gambúsia.